

Posudek oponenta

Případová studie: Inkluzivní kultura pražské základní školy

Předložená bakalářská práce je pokusem o zachycení tématu inkluze a především inkluzivních praktik na jedné základní škole. Autorka se v teoretické části nejprve věnuje historickému exkurzu do postavení lidí s postižením ve společnosti, navazuje tématem inkluze a integrace, organizační kulturou a konečně kulturou školy.

Na teoretickou část navazuje empirický výzkum – autorka si klade pět výzkumných otázek, výsledky výzkumu pak prezentuje na třech stranách textu. Tuto skutečnost zmiňuji proto, že rozsah je sice do značné míry formální ukazatel, v případě předložené práce ale ukazuje do určité míry i na hloubku porozumění sledovanému problému a kvalitu jeho uchopení a zpracování.

Celá práce má 30 stran textu, což je z mého hlediska jeden z problematičtějších bodů. Teoretická část je psaná velmi schematičtě, autorka se odkazuje na celou řadu zdrojů bez hlubšího provázání s tématem a velmi přehledovým až povrchním způsobem. Na několika místech předkládá relativně silné hodnotící soudy, které ale nejsou dostatečně podloženy nebo jsou dokonce v rozporu s jinými zdroji.

V následující části posudku bych ráda upozornila na několik míst, která ukazují tento povrchní typ práce s texty.

Např. téma integrace představené na straně 11 je z mého hlediska velmi zjednodušující, když autorka tvrdí, že téma integrace znamená začlenění jedince do společnosti, přičemž přizpůsobovat se musí on nikoli společnost. Teorie Berryho ale např. postuluje právě potřebu vnímání integrace jako oboustranného procesu. Autorka se samozřejmě může rozhodnout, že na základě nějaké teorie vymezí pojem pro potřeby práce určitým způsobem, nelze podle mého názoru ale stavět práci na takto kategoričtém tvrzení, které je nedostatečně podloženo literaturou a nenabízí kritický odstup ani jasnou a odůvodněnou definici.

Definice Kalouse (2006) je pak na straně 12 zcestná – v kontextu zakomponování inkluze do legislativních změn v roce 2016 přineslo především zásadní odklon od kategorizace dětí podle určitých diagnóz, zavádí naopak princip potřeby specifických podpůrných opatření bez ohledu na konkrétní diagnózu, což je zásadní změna jak ve filozofii přístupu k inkluzi, tak k realizaci organizace těchto podpůrných opatření.

Strana 13 – věta „a kdo jen s obtížemi?“ je zcela mimo kontext, pravděpodobně se jedná o reziduum redakčních úprav.

Strana 14 – první dva odstavce – autorka předkládá řadu hodnotících tvrzení bez odkazů na literaturu – není tedy zřetelné, na základě čeho tvrdí to, co tvrdí.

V empirické části se autorka staví kriticky ke své dvojroli výzkumnice – zaměstnankyně, kterou moc hezky reflektuje. Výzkum popisuje také přehledně, bohužel následná analýza dat je opět jen velmi povrchní. Hlavním problémem je, že autorka předkládá jen data, která se nějak váží k první výzkumné otázce, vůbec se ale podle všeho účastníků výzkumu neptala konkrétně na inkluzi, opatření zaměřená na podporu dětí se speciálními vzdělávacími potřebami apod. Téma redukuje na jakýsi pocit zaměstnanců z prostředí školy, což je jistě důležitá součást sledované problematiky, určitě na základě tohoto obecného dojmu nelze vyvozovat nic o inkluzi na dané škole – alespoň pokud soudím na základě prezentovaných částí výzkumu.

V závěrech na straně 28 autorka tvrdí, že cílem výzkumu bylo věnovat se inkluzivitě, tedy „snaze o začlenění lidí s různými typy postižení“ – v analyzovaných rozhovorech se tomuto aspektu práce však explicitně nevěnuje. Analyzuje především aspekty spolupráce mezi učiteli, existenci nějakých společných programů mezi paralelními třídami apod. V představených datech není ale žádná zmínka o tom, jak tyto obecnější faktory ovlivňují právě inkluzi.

Autorka v empirické části uvádí pět výzkumných otázek, na většinu z nich v textu ale neodpovídá. Z hlediska prezentovaných dat se tak autorka vyjadřuje k první výzkumné otázce, k ostatním však ne. Závěry jsou formulovány na dvou stranách textu a jsou de facto spíše shrnutím bakalářské práce a nikoli předložením výsledků výzkumu.

Z výše uvedených důvodů je za mě práce na hranici mezi známkami 3 a 4.

V Praze dne 20.7. 2023

Vypracovala: Dr. Dana Moree